

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษา

การศึกษา เรื่อง บทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตำบลโพธิ์ อำเภอดำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม และกำหนดแนวทางในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ที่ใช้แนวคิดทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นกรอบในการศึกษา โดยผู้ศึกษานำเสนอวิธีการดำเนินการศึกษาแยกเป็น 5 ส่วน ประกอบด้วย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้อาศัยข้อมูลในการศึกษาคือ ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) ผู้ศึกษาได้จากการสำรวจภาคสนาม (Field Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากประชากรเป้าหมายในเขตพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลตำบลโพธิ์ อำเภอดำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 336 คน แยกเป็นชาย 168 คน หญิง 168 คน

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชากรคือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ จำนวน 7 หมู่บ้าน ซึ่งมีประชากรที่มีสิทธิเลือกตั้งจำนวน จำนวน 2,092 คน ดังนี้

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขต
รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ชาย	หญิง	จำนวนประชากร
1	บ้านโพน	12	7	19
5	บ้านคลองเตย	5	5	10
6	บ้านโพนนาเรียง	136	167	303
7	บ้านโคกน้อย	180	175	355
8	บ้านใหม่ชัยมงคล	285	343	628
9	บ้านหนองซอแง	185	173	358
10	บ้านหนองบอน	202	217	419
รวม		1,005	1,087	2,092

ที่มา : สำนักงานทะเบียนปกครองอำเภอคำม่วง ข้อมูล ณ วันที่ 1 มกราคม 2552

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล
โพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 336 คน โดยอาศัยสูตรการคำนวณจำนวน
ตัวอย่างที่เสนอโดย “ทาโร ยามาเน” (taro Yamane) คือ

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ

n

แทนขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N

แทนขนาดของประชากร

e

แทนความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

กำหนดให้ e = 0.05

1.2.1 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบช่วงชั้น (Stratified Sampling)
โดยให้ครอบคลุมพื้นที่ศึกษาทั้ง 7 หมู่บ้าน และกำหนดตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของ
“ทาโร ยามาเน” (Taro Yamane) ได้ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

$$\begin{aligned} \text{แทน } n &= \frac{2,092}{1 + 2,092(0.05)^2} \\ &= \frac{2,092}{6.23} \\ &= 335.79 \end{aligned}$$

ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 336 คน

1.2.2 หาสัดส่วนขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งช่วงชั้น (Stratified Sampling) จากจำนวนประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลโพน อำเภอกำแพง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้สูตรการคำนวณร้อยละ หาขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้าน ได้ดังนี้

ตารางที่ 5 แสดงขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมในแต่ละหมู่บ้าน

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนตัวอย่าง (คน)
1	บ้านโพน	19	3 *
5	บ้านคลองเตย	10	2 *
6	บ้านโพนนารียง	303	49
7	บ้านโคกน้อย	355	57
8	บ้านใหม่ชัยมงคล	628	101
9	บ้านหนองซอแง	358	57
10	บ้านหนองบอน	419	67
รวม		2,092	336

หมายเหตุ * หมายถึง ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่มีบ้านเลขที่อยู่นอกเขตเทศบาลตำบลโพน แต่สังกัดอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโพน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 เครื่องมือ

ในการศึกษาครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่สร้างขึ้นจากการศึกษาค้นคว้าและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจัดเก็บด้วยตนเอง เพื่อทราบข้อมูลบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ อำเภอดำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลบรรยายเชิงพรรณนา (Descriptive) ในรูปของตารางตามวัตถุประสงค์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นคำถามปลายเปิดแบบเลือกตอบ มีจำนวนข้อคำถาม 4 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทการเข้าไปมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ลักษณะแบบสอบถามเป็นคำถามปลายปิด ซึ่งมีตัวเลือกหลายประเภท เพื่อให้ผู้ตอบได้เลือกตอบ มีจำนวนคำถาม 2 ด้าน คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน จำนวน 24 ข้อ ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต จำนวน 20 ข้อ

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชน ในลักษณะแบบปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะอื่นจากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 2 ด้าน ด้านโครงสร้างพื้นฐาน จำนวน 6 ข้อ ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต จำนวน 5 ข้อ

2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บข้อมูล ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์จากเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ

2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถาม จากตำรา เอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อเตรียมสร้างแบบสอบถาม

3. กำหนดขอบเขตของข้อคำถามจากเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการศึกษานำมาใช้เป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถามทั้งชนิดปลายเปิดและปลายปิด

4. นำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบ แก้ไข เสนอแนะ ปรับปรุง เพื่อความเหมาะสมและถูกต้องของแบบสอบถาม

5. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับประชาชนที่มีสิทธิในการเลือกตั้ง อายุ 18 ปีขึ้นไป ที่อยู่ภายในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

6. นำแบบสอบถามที่ได้จากการนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน มาตรวจสอบหาคุณภาพของเครื่องมือ เพื่อที่จะได้มีการแก้ไข ปรับปรุง เพื่อความเหมาะสม จะทำให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพ

7. ทำการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของแบบสอบถามขั้นสุดท้าย ภายได้ข้อบกพร่องที่ค้นพบจากการตรวจสอบทั้งหมด ทั้งในด้านการใช้สำนวนภาษา ในข้อคำถามให้เข้าใจง่าย และเข้าใจตรงกัน มีความสมบูรณ์ในเนื้อหาที่ต้องการทราบ มีความสามารถในการจำแนกและมีความเที่ยงตรงมีความเหมาะสมในการนำไปใช้ แล้วจึงนำไปทำการสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างจริง

8. หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือกับผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย

8.1 นายอาคม ศรีจันทร์ วุฒิการศึกษา รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง ตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

8.2 นายสุพันธ์ สุวงทา วุฒิการศึกษา ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

8.3 ดร. ดาวรุ่งวรรณ ถวิลการ วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ

นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม IOC คือ ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ หรือเนื้อหาโดยใช้สูตร IOC : (Index of Item Objective Congruence) ตามวิธีของ โรวินลลี และแฮมเบิลตัน (Rovinelli and Hambleton) โดยมีเกณฑ์ในการตรวจพิจารณาข้อคำถาม ดังนี้

ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้นำผลคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC ตามสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทนดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์
 $\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ให้นำผลไปเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

เกณฑ์ 1. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 – 1.00 มีค่าความเที่ยงตรง ใช้ได้
 2. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.67 ต้องปรับปรุง ยังใช้ไม่ได้

9. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try - out) กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำผลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีการของ ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.95 และค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้ออยู่ระหว่าง 0.52 – 0.86

10. จัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้เก็บข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูลมีดังนี้

1. ขออนุญาตจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
2. ประสานงานกับผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ ได้รับทราบถึงวัตถุประสงค์ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง และนัดหมายในการที่จะชี้แจงวัตถุประสงค์ในการศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสมาชิกในหมู่บ้าน

3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนด้วยตนเอง จนได้แบบสอบถามครบตามจำนวนทุกฉบับ

4. การจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 ส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 โดยให้แสดงในลักษณะการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วม แบ่งระดับ และเกณฑ์การให้คะแนนเพื่อใช้ในการเปรียบเทียบ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100)

มากที่สุด	คะแนนเท่ากับ	5
มาก	คะแนนเท่ากับ	4
ปานกลาง	คะแนนเท่ากับ	3
น้อย	คะแนนเท่ากับ	2
น้อยมาก	คะแนนเท่ากับ	1

นำข้อมูลที่ตรวจให้คะแนนแล้วนำคะแนนเฉลี่ยรายข้อและรายด้านไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของคะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100)

คะแนน 4.51-5.00	การแปลความระดับการมีส่วนร่วม	มากที่สุด
คะแนน 3.51-4.50	การแปลความระดับการมีส่วนร่วม	มาก
คะแนน 2.51-3.50	การแปลความระดับการมีส่วนร่วม	ปานกลาง
คะแนน 1.51-2.50	การแปลความระดับการมีส่วนร่วม	น้อย
คะแนน 1.00-1.50	การแปลความระดับการมีส่วนร่วม	น้อยที่สุด

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- 5.1 วิเคราะห์ ข้อมูลทั่วไปของประชากร ใช้สถิติค่าความถี่และร้อยละ
- 5.2 วิเคราะห์บทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยการหาค่าร้อยละ สถิติค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.3 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ เกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน ใช้สถิติค่าความถี่